

Kultūrinis turizmas: palei Baltijos jūrą ir po gražiausius Latvijos parkus, iškalbingiausias istorines vietas

Gintautė ŽEMAITYTĖ

Ne tik vasarą, bet ir kitais metų laikais lietuviai, ruošdamiesi kelionėms, poilsiui, gana dažnai renkasi ne tik Lietuvą ir tolimas užsienio šalis, bet ir kaimyninę Latviją. Keliautojus čia traukia Baltijos jūros ir Rygos įlankos pakrantėse esantys paplūdimiai, kurių bendras ilgis net apie 500 km (Latvijai priklausanti atviros Baltijos jūros pakrantė (nuo Lietuvos sienos iki Kolkastrago iškyšulio) tęsiasi apie 182–188 km, o Rygos įlankos pakrantė (nuo Kolkastrago iki Estijos sienos) – apie 308 km.

Iš kairės: Liepoja šiandien; Liepojos promenada, toliau – miesto paplūdimys. D. Mukienės nuotrauka

Iš kairės: Liepoja. XX a. pr. Fotografas nežinomas. Fotoreprodukcija iš RKIC archyvo; Liepojos uostas. D. Mukienės nuotrauka

Latvija. Bauskės apylinkės. D. Mukienės nuotrauka

Tie, kas linkę daugiau pabūti gamtoje, pailsėti toliau nuo žmonių knibždėlyno, dažnai važiuoja kiek į šiaurę nuo Palangos miesto Šventosios gyvenvietės nutolusius Latvijos Papės paplūdimius, kur yra ir unikalūs gamtos parkas.

Daug kas jau yra atradę ir gausia lietuvių bendruomene garsėjančią, kasmet vis labiau turistų poilsiui pritaikomą Liepoją – miestą, kuriame, kaip poetiškai reklamuoja kelionių organizatoriai, „gimsta vėjas“. Čia puikus paplūdimys, nemažai Jugendo stiliaus architektūros pastatų, istorinių bažnyčių, pramogoms skirtų vietų, yra ir netradicinių apžvalgos objektų, taip pat ir sovietmečiu buvusio uždaro Karostas militaristinio uosto istoriją liudijantis rajonas, ten veikusio kariškių kalėjimo muziejus.

Kiek toliau pavažiavus – pagrindinis ir didžiausias Latvijos kurortas Jūrmala, garsėjantis ne tik puikiu paplūdimiu, spalvingu kultūriniu gyvenimu, gražia miesto medinių vilų architektūra, bet ir jo centre esančiu Dzintarų parku, kuriame ošia net 200 metų senumo pušys, veikia 33,5 m. aukščio apžvalgos bokštas.

Poilsiautojus traukia ir Latvijos šiaurės vakaruose esančiame Kuršo

Gražuolės Venspilio karvutės kartais mėgsta į save pasižiūrėti ir veidrodyje. D. Mukienės nuotrauka

Nuo viršaus: Latvijos administracinis suskirstymas; Latvijos etnokultūrinės sritys; Venspilio uoste. D. Mukienės nuotrauka

etnografiniame regione, prie Baltijos jūros puoselėjamas, Kuršo pusiasalio šiauriniame smaigalyje esantis į Europos itin saugomų gamtos teritorijų tinklą „Natura 200“ įtrauktas Slytės nacionalinis parkas. Čia dažniausiai lankomas 30–50 m. aukščio Baltijos ledyninio ežero senosios pakrantės skardis bei mažai žmonių dar tepaliestos auksinės kopos, Kolkos ragu vadinamas kyšulys, kur susitinka Baltijos jūra ir Rygos įlanka. Netoli parko – daug tu-

(Nukelta į 16 p.)

Iš kairės: gausu dideliems ir mažiems skirtų atrakcionų Venspilio paplūdimio parke; Kuldygos miesto senamiestis. D. Mukienės nuotraukos

Kuldygoje itin daug žalumos. D. Mukienės nuotrauka

ristų sutraukiantys Venspilio ir Dungavos miestai.

Venspilio uostamiestis turi ne tik puikų Mėlynosios vėliavos paplūdimį, palei kopas augantį išpuoselėtą, įvairiausiai atrakcionais turtingą parką. Puikus Venspilio senamiestis, įspūdingas spalvotas muzikinis fontanas, akį traukia gausybė mieste „besiganančių“ įvairių dydžių spalvotų, nuotaikingų karvučių skulptūrų. Tai tikras jūrinis miestas, pritaikytas šeimų poilsiui, vaikų pramogoms. Čia yra ir viduramžių pilis, per miestą vingiuoja iš Lietuvos atitekančios Ventos upė, nuo kurios yra kilęs ir pats Venspilio pavadinimas. O kur dar puikiai sutvarkyta, pasivaikščiojimams skirta uosto krantinė (promenda). Daugelis šį miestą įsimyli iš pirmo karto ir jį lanko dažnai.

Vakarų Latvijos Kuršmės etnografiniame regione – įspūdingas Abavos slėnio parkas. Čia įspūdingi statūs Abavos upės krantai, nuožulnūs tyro vandens šaltiniai, dolomitų atodangos. Ke-

100 metrų ilgio Ventos upės krioklys Kuldygoje. D. Mukienės nuotrauka

liaujant palei šį slėnį pasiekiamas istorinis Latvijos miestas Kuldyga. Šiame unikalaus senovinės architektūros mieste, kuriame nemažai baroko stiliaus pastatų, didžiausiu visoje Europoje vadinamas 100 metrų ilgio Ventos upės krioklys. Atvykstančių laukia svečių namai, restoranai.

Netoli Ablavos slėnio parko yra ir Sabilės miestas, kurį garsina čia augantis pasaulyje šiauriausias vynuogynas bei Pedvalės meno parkas. Rytiniame parko pakraštyje – kitas istorinis miestas – Kandava, kur dunkso senasis Kandavos piliakalnis ir yra išlikę Livonijos ordino pilies griuvėsių.

Šiaurės centrinėje Latvijos dalyje, jau Vidžemės etnografiniame regione, – Gaujos nacionalinis parkas, kuris keliautojus vilioja įspūdingais Gaujos upės pakrančių vaizdais ir garsėja kaip vienas didžiausių nacionalinių parkų Baltijos šalyse. Jis išsiskiria itin gražiu kraštovaizdžiu.

Keliaujant palei Gaujos senvagę pasiekiamas gamtos takas. Atvykusi į parką yra galimybė susipažinti su viduramžių pilimis, pavažinėti bobslėjaus rogutėmis, paskraidyti vertikaliame vėjo tunelyje ir pasimėgauti kitomis čia siūlomomis pramogomis.

Šio parko neoficialia sostine laikomas Siguldos miestas. Čia daugiausiai turistų dėmesio sulaukia dešiniajame Gaujos upės krante, 3 km nuo Siguldos, veikiantis, didelę lankytojų trauką turintis, juos intriguojantis Turaidos muziejus-rezervatas, kuriame 1214 m. sunaikintos medinės lyvių pilies vietoje buvo pastatyta Turaidos pilis. Ji yra geriausiai iki šiol ištirta pilis Balti-

Turaidos muziejaus-rezervato įžymybė ir puošmena – Turaidos pilis. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš: <https://inx.lv/J6ExP>

jos regione. Turaidos muziejus-rezervatas garsėja ir čia esančiu Dainų kalnu, kurio teritorijoje 1985 m. sukurtas akmens skulptūrų, kuriose yra įprasminotos liaudies dainų godos, sodas. Visai šalia Turaidos muziejaus-rezervato – Gūtmanio ola. Pagal turį tai didžiausias urvas Baltijos šalyse. Turaida, išvertus iš lyvių kalbos, reiškia „Dievų sodas“. Netoli parko – vienas seniausių ir vaizdingiausių Latvijos miestų Cēsis. Jam jau daugiau nei 800 metų. Tai vienas iš geriausiai išlikusių viduramžių miestų Baltijos šalyse. Čia dunkso įspūdingas viduramžių istoriją liudijantis Livonijos ordino pilies kompleksas.

Šiauriniame Gaujos nacionalinio parko pakraštyje – savo istoriniu paveldu garsėjantis svarbus Vidžemės regiono kultūrinis ir administracinis centras Valmiera, kuriame yra išlikę XIII a. pilies griuvėsiai. Kairiajame Gaujos upės krante – Lygatnės miestas.

Latgalos etnografiniame regione itin lankomas į UNESCO paveldo sąrašą įtrauktas Dauguvos kilpų gamtos parkas, kuris užima 120 km²

(Nukelta į 18 p.)

Jūrmala. 123rf.com nuotrauka

Iš kairės: Rygos senamiestis; Rygos „Juodagalvių namai“ D. Mukienės nuotraukos

plotą. Jo teritorijoje Dauguvos upė išsilanksto į 8 didžiulius vaizdingus vingius. Išpūdingi šios upės slėnio vaizdai. Su parku ribojasi Kraslavos miestas. Už kelių kilometrų į vakarus nuo parko ribos (ties Naujene) prasideda antras pagal dydį didžiausias Latvijos miestas Daugpilis.

Ten, kur susikerta Latvijos Žiemgalos ir Vidžemės etnografiniai regionai, yra įkurtas itin fotografų dėmesį traukiantis Kemerių nacionalinis parkas. Jo vakarinis pakraštys siekia istorinę Kuršo ribą. Parkas prasideda vakarinėje Jūrmalos kurortinio miesto teritorijoje, prie Baltijos jūros. Parko informacijos centras – istorinio Kemerių miestelio, kuris dabar yra sudėtinė Jūrmalos miesto dalis, teritorijoje. Kemeriai garsėja čia esančiais siero šaltiniais. Į vakarus nuo parko – Tukumo miestas. Prie šiaurinės parko ribos, palei Rygos įlanką, – jaukios nedidelės žvejų gyvenvietės – Lapmežciemas, Ragaciemas ir Bigaunciemas. Nuo parko už 44–50 km į rytus – Latvijos sostinė Ryga, kuri dabar daugelio yra vadinama vienu gražiausių miestų pasaulyje.

Latvijoje daug turistų sulaukia ir kasmet vis labiau gražėjanti Alūkstė, Durbė, Jakabpilis, Jelgava, Pavilosta, Rzeknė, Salacgrīva, Saulkrastė, kiti miestai ir miesteliai.

Nuo Kemerių nacionalinio parko už 44–50 km

į rytus, prie Rygos įlankos ir netoli Dauguvos žiočių – Latvijos sostinė Ryga, kuri dabar daugelio yra vadinama vienu gražiausių miestų pasaulyje. Tai didžiausias ir svarbiausias Latvijos mokslo, švietimo, kultūros, pramonės, verslo ir finansų centras Baltijos šalyse. Žalumoje skendintis Rygos senamiestis yra įtrauktas į UNESCO pasaulio kultūros paveldo sąrašą. Daugiausiai dėmesio čia sulaukia Art Nouveau (*Jugendstil*) architektūra. Daugelis Rygą šiandien vadina gyvu muziejumi prie Dauguvos upės, nes kaip tik čia po atviru dangumi eksponuojama didžiausia Europoje „Art Nouveau“ architektūros pastatų kolekcija. Veikia ir Rygos Art Nouveau stiliaus muziejus. Apsilankyti kviečia vienas gražiausių šio miesto pastatų – Juodųjų galvų namai, taip pat ir Rygos katedra. Rygoje yra keli universitetai, daug įvairių kitų aukštųjų mokyklų, kultūros ir švietimo įstaigų. Šis miestas saviškiams ir svečiams siūlo daug pramogų, tarp jų ir pasiplaukiojimus Rygos kanalu bei Dauguvos upe, tradicinio latvių maisto degustacijas, įvairias temines ekskursijas po miestą ir toliau. Atvykus į Rygą rekomenduojama apsilankyti ir didžiuliam centriniame Rygos turguje, užkopti į 65 metrų aukštyje esančią 360 laipsnių „Panorama Riga“ apžvalgos aikštelę, iš kurios galima mėgautis Rygos senamiesčio ir viso išpūdingo miesto, Dauguvos upės vaizdais.